

»POMIRITE SE S BOGOM«

(2 Kor 5,18-20)

Govoriti danas o obraćenju i pomirenju nije zahvalno. Riječi pomirenje i obraćenje nisu u svakidašnjoj upotrebi, jer je težnja današnjega čovjeka gospodariti, biti neovisan, slobodno odlučivati o samom sebi, poduzimati pothvate prema vlastitoj želji.

Što je pomirenje? Na to pitanje dobivamo više odgovora. Pomirenje može značiti promjenu života, napuštanje prethodnog redovnog vladanja i poduzimanje novoga, zaboravljanje na samoga sebe. To je u jednu riječ promjena vlastitoga načina života i djelovanja na bolje. U tom smislu pomiriti se znači uspostaviti vez prijateljstva s osobama s kojima smo bili u napetim odnosima, povratiti mir tamo gdje je on bio ugrožen. Pomirenje se odnosi na sveukupne ljudske odnose u kojima će odsada mjesto mržnje vladati ljubav i razumijevanje. Obratiti se može značiti prihvaćanje obaveznog vladanja, vjerno izvršavati vjerske dužnosti, prihvaćati učiteljstvo Crkve, živjeti istinskim kršćanskim životom.

Obraćenje ipak ne zahvaća samo jedan vid ili isječak ljudskog života. Obraćenje je neprekidno nastojanje i produbljivanje tijekom života, da od egocentričnog usmjerenja na vlastiti »ja«, dođe do predanja drugom bilo pojedincu bilo zajednici, a kao vrhunac tog predanja Bogu.

Obraćenje je značilo za izabrani narod udaljenje od zloga puta i nastojanje oko obdržavanja Zakona. Poziv na obraćenje i pokoru kao i navještaj pomirenja sačinjavaju centralni sadržaj objave. Proroci pozivaju narod na obraćenje i na čuvanje saveza koji su sklopili s Bogom. Ako Stari zavjet shvaća obraćenje kao promjenu puta koji je pogrešan, Novi zavjet shvaća obraćenje (metanoia) u potpunoj promjeni mišljenja i djelovanja, u potpunoj obnovi vlastitog bitka. Za Ivana je obraćenje značilo krštenje pokore za oprostjenje grijeha (Mk 1,4), jer se približilo kraljevstvo Božje (usp. Mt 3,2), a na početku svoga javnog poslanja Isus govori iste riječi (usp. Mt 4,17), poziva i priziva na obraćenje: »Obratite se i vjerujte u Radosnu vijest« (Mk 1,15). Jednako postupaju apostoli sutradan nakon Duhova i povezuju obraćenje uz navještaj evanđelja (Dj 2,38; 3,19 sl.). Ako se prepustimo Bogu i dozvolimo da nas on preobrazi, da nas on prijateljski obujmi, možemo se nadati spasenju. »Ako ponovno ne postanete kao mala djeca, sigurno nećete ući u kraljevstvo nebesko« (Mt 18,3).

Ne možemo govoriti o obraćenju, ako se čovjek ne oslobodi grijeha (Lk 24,47; Dj 3,19). Evanđeosko se obraćenje ne ograničuje na samo oslobođenje od grijeha. Obraćenje je oslobođenje od grešnog stanja i ula-

zak u sasvim novi život. Sv. Pavao to naziva biti jedan u Isusu Kristu (usp. Gal 3,20), »živimo Gospodinu, umiremo Gospodinu« (Rim 14,8), »novo stvorenje« (Gal 6,15), »obući se u novog čovjeka« (Ef 4,24). To je prolaz iz tame na svjetlost, od smrti na život, od mržnje na ljubav, od laži na istinu.

Poticaaj na obraćenje ne smije biti strah od kazne koliko opčaranost života u trinitarnoj ljubavi Božjoj. Isus poziva na obraćenje ne samo carinike i grešnike nego i one koji opslužuju Zakon. Svaki čovjek, bio dobar ili zao, treba obraćenja za kraljevstvo Božje: »Tko bude nastojao da sačuva svoj život, izgubit će ga. Tko ga izgubi, sačuvat će ga« (Lk 17,33; Mk 8,35; Mt 10,39).

Zamisao pomirenja s Bogom

Ako kažemo da se svi ljudi trebaju pomiriti s Bogom, onda kažemo da su svi ljudi u većoj ili manjoj napetosti s njim. Stranice nam Svetog pisma govore da je u početku Bog bio bliz čovjeku, s njim uspostavio savez i prijateljstvo. Međutim, čovjek je razvrgao taj savez i prijateljstvo i teško uvrijedio svoga Stvoritelja. Izrael je postao kao nevjerna zaručnica. Izdao je ljubav koju zaručnica treba sačuvati za svoga zaručnika.

Sada nam se pruža mogućnost popravka stare uvrede u Isusu Kristu, prestanak neprijateljstva i uspostava ponovnog prijateljstva. Obraćenje kao cjelovito djelo ne može biti čovjekovo djelo. Bog ide prvi ususret grešniku, tiče njegovo srce, da bude svjestan svoga grijeha, potiče ga da se vrati Bogu. Zato prorok veli: »Vratite se meni, i ja ću se vratiti vama« (Zah 1,3; Jr 31,18; Tuž 5,21). To je zadatak koji pretpostavlja dar milosti, koji možemo ostvariti jedino u vjeri, i to kao odgovor Bogu, njegovoj otkupiteljskoj milosti.

Čovjeku se pruža mogućnost da se pomiri s Bogom ukoliko se može naći pred njim kao pobunjeni rob pred svojim gospodarom. On mu mora biti sin i prijatelj koga on prima neizmjernom ljubavlju.

Bog pruža čovjeku svoje pomirenje. On je milosrdni otac koji oprašta nanesene uvrede i čezne za povratkom »izgubljenog sina« (Lk 15,11-32) da prispije u puninu njegova prijateljstva. To spada u najljepše prispedobe evanđelja ili što reče Ivan Pavao II. »predstavlja temeljni sadržaj mesijanskog navještaja Krista i konstitutivnu ulogu njegova poslanja« (*Dives in misericordia*). Ako promatramo čovjeka i Boga u vidu pomirenja, njima je određeno da budu prijatelji.

Osnovni odnos čovjeka s Bogom ne temelji se na ropskom strahu, nego na sinovskoj ljubavi prema njemu kao ocu. Zato će mu čovjek slobodno odgovoriti i pod utjecajem milosti svoj odnos prema Bogu

stalno produbljivati. Obraćanje će se zbiti u dubini čovjekova srca, u svetoj jezgri gdje je čovjek »sam s Bogom, čiji glas odzvanja u nutrini« (GS 16).

Pomirenje s Bogom na djelu

Ako možemo da smo se s nekim pomirili, znači da smo odbacili prepreke koje su nas dovele do zategnutog stanja pa i samog neprijateljstva. U našem odnosu s Bogom grijesi su glavni uzrok našeg neprijateljstva s njim. Zato se ne možemo djelotvorno s njim pomiriti ako se ne kajemo za svoje grijehe. Naše se pomirenje s Bogom ne ostvaruje ako mi slobodno ne odgovorimo i svojim kajanjem, obraćenjem i pokorom ne potvrdimo da nam je zaista žao što smo se od Boga udaljili.

Kajati se znači da smo svjesni svojih grijeha u držanju ili vladanju prema Bogu, da nam je žao što smo negativno djelovali te tim negativnim djelovanjem poremetili svoj odnos s Bogom i izgubili njegovo prijateljstvo. Da bismo popravili taj odnos, tu nastranost i rascjep, nije dovoljno to priznavati i zbog toga se žalostiti. I Juda se žalostio zbog počinjenog čina izdaje. Treba se obratiti poput Petra koji je gorko plakao radi trostrukog nepriznavanja svoga Učitelja (usp. Mt 26,69-74 i dr.) te je poslije toga tri puta ponovio svoju ljubav i vjernost Isusu (usp. Iv 21,15). Zahvat obraćenja treba obujmiti cijelu osobu grešnika. Grešnik treba voditi borbu protiv zla, okrenuti se ponovno Bogu kao jedinom svom konačnom cilju i vrhovnom dobru te imati pouzdanje da mu je Bog oprostio i primio ga u savez prijateljâ.

Obraćanje će na djelu pokazati vidljive znakove i čine pokore koje grešnik poduzima kao zadovoljštinu što je uvrijedio neizmjereno Božje veličanstvo, a tim će pokazati iskrenu želju čovjeka koji se kaje i ponovno Bogu dolazi.

U procesu kajanja i obraćenja sudjeluje cijelo čovjekovo biće. Tu dolazi do izražaja temeljni izbor ili opcija da želimo biti Božji i da u tom smislu usmjeravamo cijelo svoje biće prema Bogu i prema svim ljudima, da učvršćujemo nove odnose i da stvaramo pravilan odnos prema stvarima. Kršćanin je hodočasnik, prolaznik na ovom svijetu. On je osoba koja trajno čezne za sjedinjenjem s uskrslim Kristom, pa zbog toga nastoji odstraniti sve prepreke koje mu stoje na putu.

U svakom pravom obraćenju susrećemo se s Bogom-Ljubavi. To je živo i neizrecivo iskustvo da nas Otac ljubi. On nam oprašta i briše naše grijehe i nastanjuje se u našim pokajanim srcima. Na taj će se način osoba intimno sjединiti s Bogom, njega sve više i više upoznavati preko ljubavi koja mu je darovana.

Kršćanin ne bi nikada došao do tajne ljubavi Božje kojom ga Bog ljubi da ga prethodno nije iskusio kao milosrdnu ljubav u opraštenju

koje mu je Bog pokazao i kojim ga je obasuo. Obračćenik duboko i živo doživljava tajnu Božjeg milosrđa koje mu velikodušno prašta i ispunja ga svojim prijateljstvom. Upravo ta milosrdna ljubav prašta raskajanom srcu. Dok Bog pomiruje grešnika sa samim sobom, otkriva mu svoje očinsko i divno srce. Tada nam se grijeh pokazuje u svoj svojoj dimenziji i manjku ljubavi. Tada jasno upoznajemo ne samo grijeh nego i indiferentnost i mlakost, koje nam mogu zamračiti vez prijateljstva s Bogom i puninu pomirenja s njim.

Pomirenje s Bogom u Isusu Kristu

Iskustvo pomirenja s Bogom doživljujemo u Isusu Kristu, i to posebno u tajni njegove smrti i uskrsnuća. Već je sv. Ivan Krstitelj govorio narodu za Isusa: »Evo Jagnjaca Božjeg koji uzima grijeh svijeta!« (Iv 1,29). Sveto pismo nas uči da se pomirenje čovjeka s Bogom ostvaruje preko spasenjskih događaja Kristova misterija. Oni sačinjavaju centralnu točku susreta oprostjenja koje dolazi od Oca po Sinu za čovječanstvo. Kad je Isus dragovoljno pristao da pođe na križ i u smrt, on je na se prihvatio protivnosti i pobune koje grešnik trajno obnavlja tijekom povijesti. Osudom Sina Božjega na smrt na križu ljudska zloća i pobuna protiv Boga doseže svoj vrhunac, ali tada dolazi i ljubav do svog vrhunca. Bog preobražava Kristov križ u simbol i sredstvo svoga milosrđa i praštanja. »Da, Bog je tako ljubio svijet da je dao svoga jedinorođenog Sina da ne pogine ni jedan koji u nj vjeruje, već da ima život vječni« (Iv 3,16). Ili što kaže sv. Pavao: »Jer ako smo izmireni s Bogom smrću njegova Sina dok smo još bili neprijatelji, mnogo ćemo se sigurnije, već izmireni, spasiti njegovim životom« (Rim 5,10).

Poslije te ljubavi koju je Bog pokazao prema ljudima da je dao svoga Jedinorođenca za njihov spas, nikakvo neprijateljstvo, nikakav grijeh neće moći pogoršati odnos Ljubavi koju je Otac pokazao u svom Sinu, u kojem je odlučio pomiriti cijelo čovječanstvo sa samim sobom. Poslije Kristove smrti i uskrsnuća svakom je čovjeku otvoren pristup Bogu. I najveći grešnik može naći oprostjenje i čuti riječi: »Sinko, opraštaju ti se grijesi« (Mk 2,5). »Idi i ne griješi više« (Iv 8,11). Nitko nas neće moći rastaviti od ljubavi Božje, iako smo svakodnevno slabi i u opasnosti da počinimo grijeh. Možemo govoriti sa sv. Pavlom: »Siguran sam da nas neće ni smrt, ni život, ni anđeli, ni poglavarstva, ni sadašnjost, ni budućnost, ni sile, ni visina, ni dubina, ni bilo koje drugo stvorenje moći rastaviti od ljubavi Božje, koja je u Kristu Isusu, Gospodinu našem« (Rim 8,38-39).

Krist je od početka svoga javnog nastupa propovijedao uvjete pomirenja s Bogom. Oni se sastoje u obraćenju i u vjeri prihvaćanja kraljevstva Božjega (usp. Mt 4,17), kraljevstva mira i ljubavi. On traži »ra-

zapunjanje« slično njegovu, da ga se slijedi svaki dan na križnom putu svoga života. »Ako, dakle, tko hoće ići za mnom, neka se odreče samog sebe, neka uzme svoj križ i neka me slijedi! Tko hoće sačuvati svoj život, izgubit će ga, a tko izgubi radi mene svoj život, naći će ga« (Mt 16,24-25).

Pomiriti se s Bogom ne znači samo promijeniti svoje vladanje, poravnati napetosti i neprijateljstva, nego još više od toga znači uroniti u smrt i uskrsnuće Isusovo. Znači vjerovati evanđelju, imati čvrsto pouzdanje u novost kraljevstva Božjega, živjeti poput sv. Pavla koji provodi život u »vjeri u Sina Božjega, koji mi je iskazao ljubav i samoga sebe za mene predao« (Gal 2,20).

Obraćanje će poticati čovjeka da se odreče sebe, svojih mentalnih struktura i djelovanja koje je stvarao u prošlosti, a da prigrli novi navještaj Isusa Krista, preuze na se nesigurnost i uputi se prema obećanoj zemlji koju će mu Gospodin pokazati. Mi ne živimo u gradu koji je utvrđen kulama i zidinama, nego smo putnici i pridošlice koji traže konačnu domovinu, »jer ovdje nemamo trajnog grada, već tražimo budući« (Heb 13,13-14) pa treba donijeti »plodove koji odgovaraju obraćenju« (Lk 3,8).

Pomirenje koje Krist ostvario ne može biti bez posljedica u ljudskim odnosima kako u pojedinačnim a tako i u zajedničkim. To potiče kršćanina da odbaci svako nasilje i osvetu te dokaže da je ljubav jača od neprijateljstva. Na djelu će pokazati misao Očenaša: »Otpusti nam duge naše kako i mi otpuštamo dužnicima svojim« (Mt 6,12).

Bog ne baca munje na buntovne ljude nego širi osvježenje svojih blagoslova kako na svece a tako i na grešnike. Kršćanin polazi tim putem kad ljubi i neprijatelje svoje, kad je spreman s njima se pomiriti i oprostiti im, kad traži putove slaganja i mira. Isusov navještaj blaženstava obećan siromašnima, krotkima, miroljubivima, progonjenima, . . . (usp. Mt 5,1-12) bit će temelj života obraćenih. Tada će se ostvariti Pavlov poticaj Kološanima: »Ali i sada odbacite od sebe sve ovo: srdžbu, naglost, zloću; izbacite iz usta svojih psovku i sramotne riječi! Ne lažite jedan drugome, jer ste svukli staroga čovjeka s njegovim djelima, a obukli novoga koji se uvijek obnavlja za stanje prave spoznaje 'prema slici' svega 'Stvoritelja'« (Kol 3,8-10).

Pomirenje preko sakramenata

»Krist je 'ljubio Crkvu te sebe predao za nju da je posveti' (Ef 5,25-26) i sebi pridruži kao Zaručnicu. Nju, svoje Tijelo i svoju Puninu, on ispunja svojim božanskim darovima te po njoj širi na sve ljude istinu i milost. Ipak, članovi su Crkve podložni napasti te često jadno padaju u

grijeih. Krist je svet, ndužan i neokaljan' (Heb 7,26); 'on nije okusio grijeha (2 Kor 5,21), 'nego je došao da okaje grijehe naroda' (Heb 2,17). Ali Crkva, jer u svom krilu obuhvaća grešnike, u isti mah je i sveta i uvijek potrebna čišćenja pa neprestano treba pokore i obnove« (*Red pokore 3*).

Isus je ostavio apostolima i Crkvi pomirenje čovjeka s Bogom što Crkva na različite načine provodi u djelo: sudjeluje u Kristovim patnjama, vrši djela milosrđa i ljubavi, obraća se i sve više živi u skladu s evanđeljem. Crkva postaje znak obraćenja Bogu svojim životom a posebno u bogoslužju, kad se vjernici priznaju grešnicima te u Boga i u braće mole oprostjenje. Zato Crkva organizira pokornička slavlja, naviješta Božju riječ, moli, u pokorničkim dijelovima euharistijskog slavlja potiče na obraćenje.

»A u sakramentu pokore vjernici 'primaju od Božjeg milosrđa oprost uvreda Bogu nanesenih i ujedno se pomiruju s Crkvom koju su grijehom ranili, a koja u njihovu obraćenju surađuje ljubavlju, primjerom i molitvom' (LG 11)« (*Red pokore 4*).

Tijekom stoljeća Crkva je odvajala pale kršćane od punoga životnog zajedništva i sudjelovanja u euharistiji. Služila se vlašću vezivanja i odrješivanja, otpuštanja i zadržavanja grijeha (usp. Iv 20,22-23). Krist je podijelio vlast apostolima i njihovim nasljednicima da otpuštaju grijehe. »U svojoj Crkvi ustanovio je sakrament pokore da se vjernici koji nakon prve kupelji krsta padnu u grijeh obnove u Božjoj milosti i pomire s Bogom. Jer, Crkva ima i vodu i suze — vodu krštenja, suze pokore'« (*Red pokore 2*).

Jedini put k Ocu jest Krist koji je vidljivo prisutan i koji djeluje djelotvorno preko ministerija Crkve, svoga sakramenta. Zato je Crkva znak pomirenja, jer Krist jedino pomiruje s Ocem preko svoga Mističnog tijela. Zadaća je Crkve da stalno naviješta Božje milosrđe, potiče i unapređuje obraćenje, dijeli obraćenje u ime Krista, da bude majka svima da svi »mogu imati Boga za Oca« (sv. Ciprijan).

Crkva trajno potiče sve ljude na obraćenje i pokoru. Ona tu misiju vrši i dokrajčuje slavljenjem i dijeljenjem sakramenata. Prvo pravo sakramentalno pomirenje jest u vjeri i krštenju, koje je znak ucjepljenja u Crkvu, znak radikalnog obraćenja, novog stvorenja, dionik smrti i uskrsnuća Gospodnjeg. Kristova pobjeda nad grijehom »najprvo odsijeva u krstu... Stoga Crkva ispovijeda vjeru u jedno krštenje na otpuštenje grijeha'« (*Red pokore 2*). Zato ne smijemo zaboraviti, smetnuti s uma, da je prvi sakrament oprostjenja grijeha krštenje, da je svaka kršćanska pokora duboko povezana s pomirenjem krštenja. Kršćanin je krštenjem postao sin svjetla (usp. Ef 5,8), izabranik Božji, svet i ljubljen (usp. Kol 3,12). Nije više rob nego sin (usp. Gal 4,7).

Sakrament potvrde prosvjetljuje i učvršćuje kršćanina da u odrasloj dobi bude svjedok evanđelja Isusa Krista i Crkve u svijetu što je lijepo

izraženo u samom sakramentu i u misnim molitvama sakramenta potvrde. Primiti puninu Duha Svetoga znači biti pobjednik u duhovnim borbama i na taj način svjedočiti pobjedu Isusa Krista.

Euharistija je vrhunac pomirenja ljudi s Bogom i među sobom. Crkva je uvijek smatrala euharistiju sakramentom pomirenja, jer je ona sakrament stvarne prisutnosti Isusa Krista i jer obnavlja njegovu muku i otkupiteljsku smrt. »U Euharistiji je Krist nazočan te se prinosi kao 'žrtva našeg pomirenja' da se svi mi po njegovu Duhu Svetom 'saberemo u jedno'« (Red pokore 2). Onaj koji se želi pričestiti neka ispita samoga sebe (usp. 1 Kor 11,28) pa ako je svjestan smrtnoga grijeha ne pristupi k svetoj euharistiji prije nego se ispovjedi. Vjernici »hraneći se Kristovim tijelom u svetoj pričesti, pokazuju konkretnim načinom jedinstvo Božjeg Naroda, koje se ovim sakramentom prikladno izražava i divno ostvaruje« (LG 11).

Kako smo slabi i poslije krštenja, znamo često i mnogo griješiti pa nam je »Bog bogat milosrđem« (Ef 2,4) pripremio životni lijek sakramenta ispovijedi. Ispovijed je dar drugog pomirenja koji Bog pruža kršćaninu koji radi slabosti napušta prvu ljubav i grijehom ruši prijateljstvo s Bogom i braćom. Raskajanog grešnika prima Crkva i vodi ga ponovno Bogu. »To nutarnje obraćenje obuhvaća kajanje za grijeh i odluku za novi život, a izrazuje se ispovjedu pred Crkvom te dužnom zadovoljstvom i poboljšanjem života« (Red pokore 6). To je jedan od konstitutivnih čina cijelog djela obraćenja i pomirenja.

Crkva slavi i bolesničko pomazanje da ostvari puno pomirenje vjernika, da Gospodin svojim preblagim milosrđem pomogne, da oslobodi od grijeha, spasi i u svojoj dobroti bude milostiv. Crkva se brine za bolesne i nemoćne i ovim sakramentom popunja put obraćenja i očišćenja.

Sakrament sv. reda jest čin kojim Otac nebeski novim ulijevanjem Duha upriličuje krštenika svome Jedinorođencu, vrhovnom i vječnom svećeniku, i određuje ga za službu navještenja, posvećivanja, promicatelja izgradnje naroda novoga saveza. On će zamjenjivati Krista, jedinog i vječnog svećenika, koji će ga u vremenu predstavljati a u Crkvi će svojim svećeništvom služiti na izgradnju kraljevstva Božjega.

Svi se sakramenti temelje na pashalnom misteriju i daru Duha Svetoga za posvećenje posebnog položaja i poziva kršćanina. Sakrament ženidbe posvećuje vez bračne ljubavi i podržava oženjenog kršćanina u ispunjavanju njegovih obiteljskih dužnosti. Zemaljska stvarnost ženidbe postaje misterij spasenja koji očituje i produžuje u sadašnjosti misterij eshatoloških zaruka Krista sa svojom Crkvom.

Svi su, dakle, sakramenti prigodično uprisutnjenje pomirenja kršćanina s Bogom u Isusu Kristu u glavnim etapama životnih zbivanja.

Bez sumnje su sakramenti krštenja i euharistije najvažniji među svim sakramentima: krštenje je osnova svih sakramenata, a euharistija vrhunac cijele sakramentalne teologije. Po tim se dvama sakramentima u kršćaninu snažnije ostvaruje misterij pomirenja s Bogom u Isu-

su Kristu. Krštenje je prvo sakramentalno obraćenje i posvećenje temeljnog pomirenja kršćanina s Bogom. Euharistija donosi plod u nutarnjem zajedništvu u Isusu Kristu koji se sjedinjuje s onim koji prima taj sakrament.

Između početnog i osnovnog pomirenja kršćanina s Bogom u Isusu Kristu u sakramentu krštenja i vrhunca u euharistiji nalazi se sakrament ispovijedi koji je potreban da se učvrsti početno pomirenje kršćanina svaki put kad je smrtni grijeh uništio u duši plod krštenja. Tada je ispovijed nužna da kršćanin opet postane dostojan primanja euharistije u kojoj pomirenje s Bogom u Isusu Kristu dostiže svoj vrhunac na ovom svijetu.

U životu smo izloženi grijesima kojima narušavamo prijateljstvo s Bogom, pa nam je sakrament pokore, iako nije u sebi ni najtemeljniji ni najsavršeniji među sakramentima, ipak često najpotrebniji. Radi toga Crkva danas poklanja veliku brigu da vjernici upoznaju veliku tajnu pomirenja s Bogom, koja se postizava tim sakramentom. Zato će sakrament ispovijedi, koji se smješta između krštenja i euharistije, biti znak i pokazatelj čvrste volje da netko ozbiljno proživljava svoj povratak Bogu i obnovu krsnog pomirenja s njim.

Zaključak

Ova nam je Jubilarna godina Otkupljenja posebno vrijeme spasenja i poticaj na pokoru i obnovu. »Potrebno je, prema tome, da to vrijeme u cijelom životu Crkve i kršćanina utisne svoj pečat, da završi zrelim i novim odlukama u onoj ljubavi, koja rađa istinu i promiče pravdu« (Ivan Pavao II.).

Plod pomirenja jest život milosti koji smo prvi put primili na krštenju, a kasnije ponovno primili ili povećali u sakramentu ispovijedi. Na taj način kršćanin grešnik postaje obraćenik i pomirenik s Bogom i Crkvom, koji traži pomirenje, koje treba doći po obraćenju srca. »Sad je pravo vrijeme, sad je dan spasenja« (2 Kor 6,2). »Sakrament pokore ništa ne može zamijeniti i zato svim ljudima pomaže da obnove savez s Bogom, koji je grijehom bio narušen« (Ivan Pavao II.).

DOKUMENAT KONGREGACIJE ZA KATOLIČKI ODGOJ

ODGOJNE SMJERNICE O LJUDSKOJ LJUBAVI

Premda je stara kao i sam ljudski rod, seksualna je tematika kroz posljednja desetljeća potpuno i otvoreno prodrila u žarište ljudskih zbiivanja. Dokument Kongregacije za katolički odgoj, u kojem se iznosi